

σταχθοῦν. Αὐτὸ ἀποδεικνύει φανερὰ ὅτι χωριάτης ὀρθὸς ἀξίζει περισσύτερον ἀπὸ γοστατιστὸν ἄρχοντα, καθὼς λέγει ὁ ἀνθρωπάκος Ῥικάρδος.

Ἴσως αὐτοὶ οἱ κύριοι ἐκληρονόμησαν τὴν μικρὰν τῶν περιουσιῶν, χωρὶς νὰ μάθουν πῶς τὴν κερδαίνουν. Ἴσως ἔλεγαν μέσα τῶν ἡμέρα εἶναι, ποτὲ δὲν θὰ κάμῃ γύκτα. Διὰ περιουσιῶν καθὼς τὴν ἰδικήν μου, τίποτε δὲν εἶναι τὸ μικρὸν αὐτὸ ἔξοδον. Ἐβγαλε ὅμως, ἔβγαλε ἀπὸ τὸ ἀμπάρι, καὶ γλήγορα θὰ εὔρησ τὸν πάτον, καθὼς λέγει ὁ ἀνθρωπάκος Ῥικάρδος. Ὅταν στερεύσῃ τὸ πηγάδι, τότε γρωρίζεται ἡ ἀξία τοῦ νεροῦ. Ἄν ἤκουαν τὴν συμβουλὴν τοῦ ἀνθρωπάκου, τὴν ἀξίαν αὐτὴν θὰ τὴν ἐγνώριζαν προτύτερα. Θέλει νὰ μάθῃς τὴν ἀξίαν τῶν χρημάτων; δοκίμασε νὰ δανεισθῆς ὅποιος ζητεῖ δανειστὴν, ζητεῖ ἀποκεφαλίστην, καθὼς λέγει ὁ ἀνθρωπάκος Ῥικάρδος. Τὰ αὐτὰ πρέπει νὰ εἰπούμεν καὶ διὰ τοὺς ὅσοι δανείζουν εἰς παρομοίους ἀνθρώπους, ἔταν θέλουν νὰ λάβουν ὀπίσω τὸ ἀργύριον αὐτῶν.»

Ἔπειτα συνέχισα.

Σ.

ΠΩΣ ΤΡΕΦΟΜΕΘΑ

Συνέχεια· ἰδί σελ. 274.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΚΑΤΗ ΕΝΝΑΤΗ

Ἐν ἄνθραξ καὶ τὸ ἔξυγονον.

Ἐφθάσαμεν, τέλος πάντων, καλὴ μου μαθήτρια, εἰς τὸ μυστήριον τῆς ἀναπνοῆς, εἰς τὴν ἐξήγησιν δηλ. τοῦ διατι ἀναπνέομεν.

Πρόσεχε δὲ πολὺ, διότι σήμερον θὰ ἀπαντήσωμεν νέα καὶ πολὺ περιέργα πράγματα.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ ἀνθρακοπωλεῖον οὕτως εἰπεῖν τοῦ σώματός μας.

Μὴ γελάς. Εἶδομεν ἤδη, ὅτι εἶδος τι ἐμπορίου γίνεταί ἐντὸς τῶν πνευμόνων μας, καὶ ἀντικείμενον τοῦ ἐμπορίου αὐτοῦ εἶνε ὁ ἄνθραξ.

—Πῶς, δηλαδή; θὰ ἐρωτήσης, κάρβουνα ἀληθινὰ, καθὼς ἐκείνα τὰ ὅποια μεταχειρίζεται ἡ μαγειρίσά μας; Ἄλλ' ἡμεῖς δὲν ἔχομεν εἰς τὸ σῶμά μας κάρβουνα, οὔτε τρώγομεν τοιαῦτα.

Μάλιστα, κυρία μου, ἀληθινὰ κάρβουνα, καὶ τοιαῦτα κάρβουνα τρώγεις, —μὴ πρὸς κακοφρονισμόν σου, παρακαλῶ. —

Τίποτε δὲν τρώγεις, χωρὶς νὰ τρώγῃς συγχρόνως καὶ ὀλίγον ἄνθρακα.

Γελάς καὶ πάλιν, καὶ κάμνεις κακά.

Ἄν τὸ ψωμὶ μείνῃ πολλὴν ὥραν εἰς τὸν φούρνον τί γίνεται;

Μαῦρον ἐββαία.

Ἄν τὸ κρέας μείνῃ πολλὴν ὥραν εἰς τὴν ἐσχάραν, τί γίνεται;

Μαῦρον ἐπίσης.

Ἄν ἀφήσῃς τὰ κάστανά σου πολλὴν ὥραν εἰς τὴν φωτιάν, τί γίνονται;

Μαῦρα καὶ αὐτὰ.

Μαῦρα ὅλα ὡς κάρβουνα.

Αὐτὸς ὁ ἄνθραξ λοιπὸν δὲν μετέβη ἐββαία ἀπὸ τὴν ἐστίαν τοῦ μαγειρείου εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα, τὸν ἄρτον, τὸ κρέας, τὰ κάστανα, ἀλλ' ὑπῆρχεν ἀναμφιβόλως ἐντὸς αὐτῶν. Δὲν ἐφαίνετο ὅμως, διότι ἦτο κρυμμένος ἐντὸς ἄλλων πραγμάτων, τὰ ὅποια βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἀφήρесе τὸ πῦρ, καὶ τὸν ἄφησε μόνον καὶ δρατὸν.

Ὁ ἄνθραξ, κόρη μου, εἶνε πρᾶγμα πολὺ περισσότερον διαδεδομένον παρ' ὅσον φαντάζεσαι. Ἐκεῖνος, τὸν ὅποιον βλέπεις εἰς τὸ μαγειρεῖον, προέρχεται ἀπὸ τὰ ξύλα τῶν δένδρων, ὅπου ὑπάρχει ἀφθονώτερος παρὰ ἀλλοῦ. Δὲν ὑπάρχει ὅμως τεμάχιον φυτοῦ ἢ ζώου, ὅσον μικρὸν καὶ ἂν τὸ υποθέσῃς, τὸ ὅποιον νὰ μὴ περιέχῃ ἄνθρακα. Εἰς τὴν σάκχαριν, εἰς τὸ κρασί, καὶ εἰς αὐτὸ ἀκόμη τὸ νερὸν, τὸ ὅποιον πίνεις, ὑπάρχει ἄνθραξ. Ὑπάρχει εἰς τὸν κάλαμον διὰ τοῦ ὁποίου γράφω αὐτὴν τὴν στιγμὴν, εἰς τὸ χαρτίον ἐπὶ τοῦ ὁποίου γράφω, εἰς τὸ μανδύλιον τὸ ὅποιον ἔχω ἐντὸς τοῦ θυλακίου μου ἄς τὰ πλησιάσω ὅλα αὐτὰ διὰ μίαν στιγμὴν εἰς τὸ φῶς τοῦ κηρίου μου, καὶ θὰ μαυρίσουν εἰς τὴν στιγμὴν, θὰ γίνουσι δηλ. κάρβουνον. Καὶ εἰς αὐτὸ τὸ κηρίον ὑπάρχει ἄνθραξ, καὶ εἰς τὴν θρυαλλίδα του, καὶ εἰς τὸ ἔλαιον τοῦ λύχνου ἐπίσης· εἶνε δὲ εὐκολώτατον νὰ συναζώμεν ὅσον θέλομεν, ἀρκεῖ μόνον νὰ θέσωμεν ἐπάνω εἰς τὸ φῶς ἓν τεμάχιον ὑαλίου, τὸ ὅποιον θὰ μαυρίσῃ ἀμέσως.

Ἄνθραξ ὑπάρχει ἐντὸς τοῦ ἀέρος, ἄνθραξ ἐντὸς τῆς γῆς, ἄνθραξ εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

Τώρα, ἐλπίζω, δὲν θὰ μοῦ εἰπῆς πλέον ὅτι δὲν τρώγεις ἄνθρακα. Ἀπὸ ὅλα τὰ πράγματα, τὰ ὅποια ὑπάρχουν ἐπὶ τῆς τραπέζης σου, ἔταν τρώγῃς, μόνον εἰς τὸ ἄλας δὲν ὑπάρχει ἄνθραξ.

Τὸ σῶμά μας λοιπὸν εἶνε γεμάτων ἄνθρακα, καὶ ὅ,τι τρώγομεν φέρει ἀδιακόπως νέον ἄνθρακα ἐντὸς του. Ἐπειδὴ δὲ, καθὼς ἄλλοτε σοῦ ἔλεγον, τὸ αἷμα σαράναι ἀδιακόπως τὸ παλαιὸν καὶ ἄχρηστον ὑλικὸν καὶ φέρει νέον, ὁ παλαιὸς καὶ ἄχρηστος ἄνθραξ παρασύρεται ἐπίσης ὑπὸ τοῦ αἵματος. Φέρεται εἰς τοὺς πνεύμονας, καὶ ἐκεῖ παραδίδεται εἰς τὸν ἀέρα, ὅστις τὸν χρειάζεται διὰ μίαν πολὺ περιέργον ἐργασίαν, περὶ τῆς ὁποίας θὰ σοῦ ὁμιλήσω ἄργότερα.

Ἄντὶ δὲ τοῦ παλαιοῦ αὐτοῦ καὶ ἀχρήστου ἄνθρακος, ὁ ἀὴρ δίδει εἰς τὸ αἷμα ἄλλο τι πρᾶγμα χρησιμώτατον εἰς αὐτὸ καὶ ἀπαραίτητον, χωρὶς τὸ ὅποιον δὲν δύναται τὸ αἷμα νὰ ἐπανεῖθῃ εἰς τὰ ὄργανα τοῦ σώματος, διότι κανὲν τότε δὲν ἔβλεπεν ἀναγνωρίσει καὶ σεβασθῆ τὴν ἐξουσίαν του.

Τοιουτοτρόπως καὶ ὁ ἀνθρακοπώλης πηγαίνει εἰς τὴν ἀγορὰν, πωλεῖ τὰ κάρβουνά του καὶ λαμβάνει ἀντ' αὐτῶν χρήματα. Ἄν ἐπέστρεφεν εἰς τὴν οἰκίαν χωρὶς χρήματα, φαντάζεσαι τί ἤθελε τοῦ ψάλεϊ ἢ σύζυγός του;

Ἄλλὰ ποῖον εἶνε τὸ ἀπαραίτητον αὐτὸ καὶ πολυτίμον πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον λαμβάνει τὸ αἷμα εἰς ἀντάλλαγμα;

Τὸ ΟΞΥΓΟΝΟΝ.

Διατήρησε τὸ ὄνομά του μὲ σεβασμὸν εἰς τὴν μνήμην σου, διότι ἔχομεν ἐνώπιόν μας τὸν ἀληθῆ τοῦ κόσμου ἡγεμόνα, πολὺ ἀνώτερον τοῦ ἀνθρακος. Τὸ ἥμισυ τοῦλάχιστον τῆς σφαίρας μας οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ ὀξυγόνον, καὶ ὅμως πολλοὶ ἄνθρωποι οὐδὲ κατ' ὄνομα κἄν τὸ γνωρίζουσι.

Τὸ ἐν πέμπτον τοῦ ἀέρος, ὅστις περικυκλῶνει τὴν σφαῖράν μας, καὶ ὅστις ἐκτείνεται, καθὼς τὴν ἄλλην ἐβδομάδα σοῦ ἔλεγον, εἰς ὕψος τεσσαράκοντα ὀκτὼ χιλιάδων μέτρων, δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο ἢ ὀξυγόνον.

Ἄρα τὰ ὕδατα τῆς γῆς, θάλασσαι, λίμναι, ποταμοὶ, νερὸν βρόχιον, κ.τ.λ., σύγκεινται κατὰ τὰ ὀκτὼ ἔννατα ἀπὸ ὀξυγόνου· τὸ δὲ ἄλλο ἔννατον εἶνε ἐν ἄλλο σῶμα, περὶ τοῦ ὁποίου θὰ ὁμιλήσωμεν τὴν προσεχῆ ἐβδομάδα, ὀνομαζόμενον ὕδρογόνον.

Ἡ γῆ μας δλόκληρος, ὅσον βαθέως καὶ ἐν προχωρήσει τις, εἶνε ζυμωμένη μὲ ὀξυγόνον καὶ ὅ,τι ὑπάρχει ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς, ὄρη, δένδρα, πεδιάδες, κοιλάδες, πόλεις, οἰκίαι, εἶνε παραγεμισμέναι μὲ ὀξυγόνον. Ἄρκει νὰ σοῦ εἶπω μόνον, ὅτι οἱ λίθοι αὐτοὶ, ἐκ τῶν ὁποίων κτίζομεν τὰς οἰκίας μας, ἀποτελοῦνται κατὰ τὸ ἥμισυ ἀπὸ ὀξυγόνου, καὶ ὁ πρῶτος τυχὼν χημικὸς δύναται νὰ σὲ πείσῃ ὀφθαλμοφανῶς δι' ἐνὸς πειράματος.

Τὸ σῶμά σου αὐτὸ ἤθελε καταντήσῃ ἐν μικρότατον πρᾶγμα, ἂν ἐστερεῖτο αἵφνης ὅσον ὀξυγόνον περιέχει.

Αὐτὸ λοιπὸν εἶνε τὸ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον παραλαμβάνει τὸ αἷμα, ὅταν δίδῃ εἰς τὸν ἀέρα τὸν ἀχρηστον καὶ παλαιὸν ἀνθρακα τοῦ σώματός μας. Ἡ ἀντάλλαγή δὲ αὕτη γίνεται, καθὼς προεῖπομεν, ἐντὸς τῶν μικρῶν κυψελῶν τῶν πνευμόνων μας, καὶ χάρις εἰς τὴν ἀνταλλαγὴν αὐτὴν ἐπιστρέφει τὸ αἷμα εἰς τὴν καρδίαν καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὰ ὄργανά μας μὲ τὸ ὠραῖον ἐκεῖνο ῥοδόχρουν χρώμα, τὸ ὁποῖον διακρίνει τὸ ἀρτηριακὸν αἷμα ἀπὸ τὸ φλεβικόν.

Τὸ ὀξυγόνον αὐτὸ, τὸ ὁποῖον λαμβάνει παρὰ τοῦ ἀέρος, τὸ ἐξοδεύει τὸ αἷμα δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ, διατρέχον τὸ σῶμά μας.

Εἰς τί ὅμως χρησιμεύει; Μήπως τυχὼν τὸ ὀξυγόνον εἶνε καὶ αὐτὸ κανὲν ὑλικόν, ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα χρειάζονται οἱ μικροὶ ἐργάται τοῦ σώματός μας;

Διόλου. Δὲν ζῆ κατεῖς μὲ τὸν ἀέρα, λέγει ἢ παροιμία, καὶ ὁ ἀήρ δὲν μᾶς τρέφει βεβαίως, μολοντί δὲν δυνάμεθα νὰ ζήσωμεν καὶ χωρὶς ἀέρα. Τοῦναντίον μάλιστα, ὅχι μόνον δὲν τρέφει τὰ ὄργανά μας τὸ ὀξυγόνον, ἀλλὰ τὰ τρώγει μάλιστα, καὶ ἡ τροφή μας χρησιμεύει ἀκριβῶς εἰς τὸ νὰ χορταίνη τὴν ἀχόρταγον ὄρεξίν του. Ἄν δὲ ἡμεῖς παύσωμεν νὰ τρώγωμεν δι' ὁποιοδήποτε λόγον, αὐτὸ ἐξακολουθεῖ νὰ τρώγῃ, καὶ διὰ τοῦτο ὅσοι ἀποθνήσκουν τῆς πείνης εἶνε τόσον ἰσχυροί. Ὁ ἀήρ τοὺς ἐφαγεν ἐσωτερικῶς.

Τώρα πρέπει νὰ σταματήσω ἐδῶ, διὰ μίαν στιγμὴν, καὶ πρὶν προχωρήσωμεν νὰ σοῦ ὁμιλήσω περὶ ἐνὸς ἄλλου πράγματος—μάντευσε περὶ τίνος;—Περὶ τοῦ πυρός.

—Καὶ τί κοινόν, θὰ ἐρωτήσης, μεταξὺ ἀναπνοῆς καὶ πυρός;

Πολὺ τὸ κοινόν, κυρία μου· καὶ θὰ τὸ ἰδῇς τὴν ἄλλην ἐβδομάδα.

^{Ἔπεται συνέχεια.}

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΧΟΣ.

ΑΠΟΔΗΜΙΑΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΟΛΟΝ

Συνέχεια· ἰδί σελ. 279.

Z'

Ἄλλὰ πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως οἱ κάτοικοι τοῦ Τέγετωφ παρεστάθησαν εἰς θλιβεράν τελετὴν. Ὁ μηχανικὸς Κρίς ἀπέθανεν ἕνεκα πνευμονικοῦ νοσήματος τὸ ὁποῖον εἶχε δεινώσει ἡ στομακάκη. Καὶ ἡ μὲν κηδεῖα ἐγένετο ἐπικρατούσης θυέλλης χιόνος, τὸ δὲ σῶμα ἀπετέθη μεταξὺ μικρῶν καὶ τὸ μνήμα ἐστέφθη δι' ἀπλοῦ σταυροῦ, οὔτινος ἢ θεᾶ ἴσως προξενήσῃ ποτὲ θαυμασμὸν εἰς περιηγητὴν τινα πλανηθέντα εἰς τὰς ἐρήμους ἐκεῖνας. Σημειωτέον δὲ ὅτι μόνον τὸν θάνατον τοῦτον ἐδοκίμασαν μετὰ δύο διαχειμασίας ἐν μέσῳ τῶν πλέον κατεψυγμένων βουρείων χωρῶν.

Καὶ φαίνεται μὲν ὅτι ὅσον πλέον προχωρεῖ τις πρὸς τὸν πόλον, τοσοῦτον ἐπιτείνεται καὶ τὸ ψῦχος, δὲν ἔχει ὅμως οὕτω τὸ πρᾶγμα· διότι ὁ Πάρρς εἰς ἐν τῶν ταξιδίων του εὔρε τὸν πόλον τοῦ ψύχους εἰς τὰ περίξ τοῦ 79ου βαθμοῦ τοῦ πλάτους, οὐ μακρὰν τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ φέροντος τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Εἰς ταύτην τὴν ζώνην ὁ Τέγετωφ ἐπέρασε κατὰ συνέχειαν δύο χειμῶνας. Ἐὰν ἕνεκα τῶν περιστάσεων οἱ ἐρευνηταὶ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κάμουν μακρὰς ἐκδρομὰς, ἔλαβον ὅμως ὅλα τὰ ὑγειονομικὰ μέτρα ὅσα ἀπαιτεῖ τὸ κλίμα. Ἴδου τί ἔγραφε περὶ τούτου ὁ γάλλος ὑποπλοίαρχος Βελλότ·

«Τὴν ἀσφάλειαν τοῦ ἀποδημητοῦ καὶ αὐτὴν αὐτοῦ τὴν ὑπαρξίν ἐγγυᾷται πλῆθος προφυλάξεων, αἱ ὁποῖαι δὲν φαίνονται παιδαριώδεις διὰ τοὺς δυναμένους νὰ ἐκτιμήσωσι τὴν ὠφέλειαν